

A kormányunk minden esetre kötelessége foglalkozni e kérdéssel és a megoldás első részletét próbálja meg úgy, hogy egyelőre a városok és megyék első hivatalnokait, az alispánit, polgármestert nevezzi ki ő. Így azok a férfiak, kik a közigazgatást tulajdonképpen vezetik, csakugyan kezükben fogják tartani a közigazgatás vezetését és nem lesznek ingatag bábok, kiket maga felé hajlíthat mindenki, ha választó és szavazattal bír.

A közigazgatás államosítását is sokat függ hazánk jövője és államunk mikénti alakulása, fejlődése.

1896. és 1897.

Érdekes és felette tanulságos párhuzamot lehet vonni a mult és jelen év között, mely utóbbinak java részét, a munkára, új alkotásokra alkalmasabb első felét már átéltük. A megvonható párhuzam bizonyítékát szolgáltat az állításnak, hogy a lázas tevékenység, izgalmas napokat, fárasztó munkát lehangoltság, tevékenység szokta követni, mely gyakran több kárral jár, mint amennyi hasznot az idegek megfeszítésével s azok erejének kimerülésével járó abnormis tevékenység után elérni sikerült.

Az 1896. év nyaratól zálog igazgatóságban élte át a nemzet, míg ezt megelőzőleg a kiállításra, a kongresszusra, az ünnepeségekre való készülődések, a millenniumi emlékek megalkotása, oly tevékenység kifejtésére buzdította a nemzet minden réteget, minőhöz hasonló évszázadonkint alig egyszer fordul elő. Alig nyílt meg a pompás kiállítás, már készülődünk — épp most volt egy éve — ama nagyszabású díszfelvonulásra, melynek fénye elvirkoltta külföldi vendégeinket. — Majd a kongresszusok napjai következtek. Megmozdult, kilépett a nyilvánosság elé minden érdekképviselet; éles elméjű, tapasztalt, új eszmékben bővelkedő előadók és szónokok indítványai, határozati javaslatok megismárlhatatlan mennyiségben merültek fel s igazán csodálkozásra ragadhatott mindenkit az a nagy szemléti töké, melylyel Magyarország rendelkezik, míg az anyagi töké gazdag kincseiről a kiállítás tárta a szemléelő elé.

Mi maradt mindezekből rövid egy év leforgása után? A kiállítás színterén néhány rom és sok szemétdomb, több-kevesebb sikerült, de a valót alig sejtető kép a felvonulásokról, szobor-leplezésekéről és egyéb ünnepeségekről; végül a 35—40 kongresszus mázsáakra menő jegyzőkönyvei, emlékiratai, melyek az irattárakban porladoznak és hasznatlanul várják a soha be nem következő feltámadást. Lecsillapult az örömjaj, a beszédek elhangzottak, a lázas tevékenység megszűnt, a lelkesedés lelohadt és beköszöntött szürke mindennapi-ságában az 1897. év. Nem sokat vártunk ettől az esztendőől, hiszen egészen természetes, hogy megfeszített idegrendszerünk pihentetni kell; hogy ki kell nyugodnunk a fáradságokat és kérődzünk kell kissé, hogy a felmerült tömérék új eszmét és konkrét javaslatot megemésztessünk. De, hogy az 1897. év any-

nyira ellentéte legyen elődjének; hogy a lázas munkát teljes tevékenység kövesse; hogy a nagy lelkesedést jégheideg apathia váltsa fel, — azt hinni nem tuduk s látva a nemzet nagy munka-készségét, feltételezni nem is mertük volna.

És mégis úgy van. Az 1897. év határozott ellentéte az 1896. évnék. Élet és halál, rohanva haladás és mozdulatlanlág, fény és árny nem különbözhetnek egymástól annyira, mint ez a két esztendő. Ugy tünik nekünk, mintha nem egy, a munkára, alkotásra felhívó, lelkesedésre gerjesztő nemzeti ünnepségekben gazdag évet, hanem szerencsétlenül kimeneteli háború korszakát, avagy inséget és pusztulást okozott elemi csapások hosszú sorozatát éljük volna át, és kétségbeesetten, összetett kezekkel siratónk vesztéseinket. Mióta az 1897. év beköszöntött, semmi téren nem látjuk nyomát sem annak, hogy az új esztendő nem látna megmért tevékenység kifejtésével óhajtanók nemzethez méltó tevékenység megkezdését. A törvényhozás alig végzett ez évben valamit. A királyi trónbeszéd egész sorozatát tartalmazza a szükségesekül megjelölt gazdasági alkotásoknak s ezek sorából alig egy-kettő készítettett elő némileg megvalósítva, végrehajtva pedig talán egyetlenegy sincs. Több, mint másfél évig folytak az alkudozások a kiegyezés kérdései felett s az eredmény az, hogy a provizórium immár el nem mellőzhető, vagyis beállott a szomorú szükségessége egy oly ideiglenes helyzet krealálásának, mely kezinket megkötí, akaratunkat megbénítja, a cédtudatos alkotást lehetetlenné teszi. Helyzetünk a provizórium alatt hasonló lesz a tenger hullámai által ide-oda dobált hajóéhoz, mely iránytűjét veszítve, nem tudja, hova ér, a világ mely táján köthet ki.

Azt hittük, hogy a mult években megtartott kongresszusok évekre elegendés anyagot szolgáltatnak nemcsak törvényhozási, de társadalmi munkásságunk szubsztatúrául is. Szolgáltattak: való igaz, — de ez az anyag figyelembe vétel nélkül hever és porladozik, mint az eldobott aranyérem, melynek értékét az értelmetlen tömeg nem képes megbecsülni. Sehoh semmi nyomát sem látjuk annak, hogy a mult év folyamán oly lelkesedéssel felkarolt eszmék, indítványok, tervek tovább fejlesztetnének, a megvalósításához közelebb hozatnának; nem gondolt ezekkel senki sem, talán már azok sem, kik egy év előtt oly meggyőző érvekkel igyekeztek azoknak propagandát csinálni.

De vajon csakugyan ünnepi rakéta fény volt e csupán a tavalyi felpeszülés, csak beszélni tudunk-e, de tenni nem, idealisták vagyunk-e avagy gyakorlati emberek, kik nem azért alkotnak terveket ma, hogy holnap a papirkosár fenékre temessék terveiket?

A nemzet egészsége, munkára kész, nincs sem kimerülve, sem közönyössé nem vált az anyagi érdekei iránt, de politikai életünk beteg s ennek a betegségére gátolja a nemzetet amaz erőkiejtésben, melyet a millenniumi ünnepségek után töle mindenki joggal megkívánhat. Politikai életünk akut betegségének tünete már a mult évben is észlelhető volt s ezért kellett

az országgyűlést időnap előtt feloszlítani. De az új választások nem szanalák a bajt, a betegség tényleg kitört s attól lehet tartani, hogy állandóvá válik.

Mig politikai életünk egészsége vissza nem tér, addig nemcsak az 1897-iki év, hanem a rákövetkező évek is ellentétei lesznek az emlékezetes millenniumi évnék.

M. P.

HIREINK.

— **Érettségi vizsgálat.** A turóc-szent-mártoni állami felső kereskedelmi iskola felső osztályának növendékei f. hó 21., 22. és 23-án teszik le az érettségi vizsgát. Lengyel Sándor fővárosi felső kereskedelmi igazgató, mint a kultuszminiszter biztosja, tegnap érkezett meg s ma előkölni fog a magánvizsgálatok, valamint az érettségi vizsgálat előértekezletén. A kereskedelmi miniszter biztosja a vizsgálatok tartására, Beniczky Kálmán alispán lesz. Az érettségi vizsgálatra 28 tanuló jelentkezett.

— **Halalozás.** Mint igaz részvétellel értesülünk, Hudák Endre turócvarmegyei állatorvosnak felesége f. hó 18-án Budapesten, a rajta végzett orvosi operáció után meghalt. A fiatal, javakorában levő asszony egy év óta betegkedett s baján csak orvosi intést segíthetett volna. E végből utazott minleg két hét-tel ezelőtt a fővárosba, a honn in aggodó férje napontek — szorongva — várta az értesítést. Míg végre a lesújtó hír megérkezett s az aggodó férj azonnal elutazott, hogy boldogult neje hült tetemet eltemethesse. Nyugodjék békeben.

— **Művész-estély** volt Turóc-Szt.-Mártonban f. hó 12-én. A művészek voltak: Jászai Mari, Somogyi M. r. és Gerő N. kisasszony énekesnő. Az élvezet, melyet e hírneves művészek nyújtottak, páriat ritkítja. Különbösen a nagy tragikának, Jászai Marinak szavallata hatotta meg a jelenvolt szép számú közönséget.

— **Halalozás.** A mult héten meghalt Turánban Fischer Joakim, nyugdíjazott tanító. 50 éven át működött a megboldogult a tanítgy terén lankadatlantul, testestől-lelkestől élt hivatásának; az anyagi gondok, melyek ilyen tövises pályának rendes kísérője, nem csüggesztették el, ő csak húzta az ígát teljes oda- adással addig, a mig teste össze nem roskadt a nagy teher sulya alatt. E kor nyugdíjaztak 115 frt évi fizetéssel. Szerencsétlenségére ez akkor történt, mikor Szüllő Géza. Turócvarmegye kir. tanfelügyelője, ki a jó öreg érdemeit méltatni tudta, halálos beteg lett, úgy hogy nemcsak hogy felső elismerésben nem részesült tanítósága 50 éves évfordulóján, hanem a kegydíjat is a minimumra szabták. Temetése a környék nagy részére mellett nem vége. Lipó-és Árvá-megye rabbijai a maguk jószántából siettek az öreg tanítónak temetésére és megható szavakban méltatták az elhunyt érdemeit. A turóc-szent-mártoni izr. hitközség feltette tisztelőndő rabbiját az út faradalmait és azon tiszteletdíj kivül, melyet a rabbi úrnak kellett volna fizetni, *koptatás címén 25 forint kérték.

— **A ruttkai állami iskolákban** az évrő vizsgálatok f. hó 21-én kezdődnek s tartanak 26-ig bezárólag: 27-én zárünnepély lesz.

— **Apostolok osztiása.** A helybeli állami felső kereskedelmi s polgári iskolák növendékei a mult héten megtartott zárünnep után, ma kapják ki bizonyítványukat s szétszéllednek a szélsőzsa minden irányban, hogy szüleiknek beszámoljanak egész évi szorgalmuk- s előmenetelükről.

igalommal irántam . . . hagyjon ki engem az adakozók sorából.

Mig én így a kelepcébe jutott egérként a legnagyobb rettegés között vergődtem, addig a szép alalmisza gyújtó és a társaság többi tagjai felismerve vonakodásomnak okát, visszafojtott kacagással várták a fejleményeket.

— És ugyan miért legyen ön kivétel? — faggattott tovább a szép asszonyka.

— Miért? . . . miért . . . hát nem tudja, hogy miért? . . . Azért . . . mert . . . mert nincs pénzem! — Nemde tisztelt hölgyeim és uraim, ez kellemes helyzet? És mi volt ennek az oka? Nem egyéb, mint hogy ezek (zsebeire mutat) és hogy ez (tárcáját veszi elő) őrsek voltak.

A második esetem egy farsangi mulatság alkalmával történt. A szokásos pottyajgyet még az előző nap folyamán adta át egy barátom, s midőn ott megjelenem, egy eszményi szép leánykával ismerkedtem meg, ki oly igéző befolyást gyakorolt reám, hogy kivüle senkivel sem táncoltam. S midőn őt átkarolván, egymás szemébe tekintve, a terem tükörsima parkettjén léjtünk, valami földöntúli boldogságot éreztem. Hajh! hogy ennek is az az átkozott földi bálvány, a pénz, vetett véget. —

A szünóra elérkezett. Én tudatában annak, hogy vagyoni állapotom homőreje mennyire közeliál a fagyponthoz, a tanterem egyik zugában óhajtottam addig elrejtőzni, mig a boldogabb sorban levő halandók az étteremben inycsiklandozó falatozás közben várják a tánc újabb megkezdését. Táncozómet az utolsó tüzés csárdás befelje után helyére vezetve, távozni készültem töle.

— És a vacsoránál nem tart velünk? — kérdé bájos pillantásával szemem közé nézve.

— A va . . . vacsoránál . . . hebegtem a nálam ilyen alkalmakkor szokásos zavarral — nem tarthatok . . . azaz hogy igenis . . . folytatandó növekvő izgatottsággal, — felajánlhatom karomat nagysádj.

Ezzel a szép hölgyet karomra fűzve, anyja kíséretében átsétaltunk az étterembe. Ők csirkét rendeltek, én étvágytalanságról panaszkozáva, egy pohár sört hoztatam csupán, s midőn azt rögtön ki kellett fizetni, megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy pénzkészletem összege 20 fillér.

Uraim! Egy szép hölgy mellett ülni egy étteremben, ráadásul még zene is játszik, elképzelhetik, hogy mit jelent ez, ha az ember zsebében nincsen több 20 fillérnél!

Eddig azonban rendben ment volna a dolog, de a mikor a cigányok az asztaloknál kezdtek muzsikálni, sorra járva azokat, kellemetlenül fészengtem helyemben. A cigányok tőlünk a harmadik asztalnál játszottak már, midőn szép tancosnőm feikért, hogy az »Oh ne duzzogj című dalt húzassam el neki.

Noh hisz — gondoltam magamban — épp ez hiányzott még. Husz fillérrel a zsebben notát huzatni. Mindegy, történjék bármi, előle kitérnem nem lehet! Mikor a cigányok asztalunkhoz értek, hősies elszánt-sággal megparancsoltam az óhajtott dalt. Az utolsó akkord is elhangzott s a cigány talcajait nyujtja felém. Izgatottsággal, szinte érezve arcom sápadtságát, nyugtalan zsebbebe, s vagonom utolsó maradványát, a 20 filléres pénzdarabot, beledobtam a csupa bankjegyekkel telt tálcába. Szegény 20 filléres oly szegyenkezeleküdt ott, mintha parasztfü lenne, ki csupa mágnás gyerekek

közé került. A cigány pedig először megnézte a pénzt, majd engemet. Aztán sértett őnzerttel, hogy művészetét csak így kevéssé becsülöm, odaszólt hozzám: Uram, tudja meg, ha máskor megint notát huzat, hogy B. I. ázs Kálmán bandáján nem fillérrel szokták megfizetni! Ezzel kivette az ártatlanul odavetett pénzdarabot s előtem az asztal alá hajította. — Én még sápadtabb lettem, a leányka pedig erősen elpirult. — És mindez miért történt? Mert ezek (zsebeire mutat) és (tárcáját mutatja) őrsek voltak.

De önök mint látom túrelmetlenkedni kezdenek már, mivel az én pénz nélküliségem kezd végnélkülivé válni. Azonban csontkott dologgal állanék elő, ha ezt a harmadik esetet elhalgattam.

Egy derült nyári délután alkalmával, hivatalzárás után, lakásomra szándékoztam térni. Utam az Andrassy-uton vezetett keresztül, midőn egy csomó színházi karhölgy ismerősömmel találtam magamat szemben. — Lehetetlen volt előlük szönlkül kitérnem. Beszélgetésünk közben megtudtam, hogy ők most a varosligetbe készülnek, s megtudtam azt is, hogy nekem is velük kell tartanom. Borzavá láttam ismétlődni egyikét azoknak a rettenetes eseteknek, melyeknek átélni már gyakrabban voltam szerencsétlen. Mint a pók halozója jutott légy, úgy vergődtem én is szorult helyzetemben, s iparkodtam valami ürügy alatt tőlük megszabadulni, de mind hiába.

Mikor kiértünk a ligetbe, végig csejtünk majd az összes utakat, s én már kezdem remélni, hogy a séta után ismét hazatérünk.

De végén csattan az ostor! Egyszerre csak az örökké pajkos Olga elkialtja magát: Hölgyeim! Fellegly ur nevében ezennél ünne-

— Balassa Bálint írja. Liptó-Szt.-Miklósról írja levelezőnk e hó 14. érol: A magyar tudományos akadémiá megbizasából mr. Dr. Czobor Béla Budapestről ide jött, hogy egy idevaló társasággal Liptó-Hibbe községbe menjen, hogy megállapítsa Balassa Bálint, a 16-ik századbeli líriai költő fekhelyét. A községben őrizték ottmáry t. i. arra enged következtetni, hogy a költő ott aluszta örök álmát. Szent Arnold itteni volt polg. isk. tanár a lapokban erre a körülmenyre már tavaly felhívta a nagy világ érdeklődését és most talán a budapesti tudós munkásságát siker fogja koronázni. Dr. Czobor a felbontott sírboltokból több oszlopzat viz. magával Budapestre, melyekből az antropológiai intézetben meg fogják állapítani, hogy mely korból valók.

— Torna-vizsga. A helybeli állami polgári fő- és felső kereskedelmi iskola növendékeinek torna-vizsgája f. hó 17-én d. u. 5 órakor kezdődött az intézet melletti játszó terezen. Az eső ugyan első sorsban megzavarta a vizsgát, másodsorban a talajt osztozóssá tette, de azért a vizsga, — különösen a versenyes — igen érdekelte a jelen volt közönséget s a produktiókat élvezte is.

— Acetylengáz-világítás. Ruttkán, Wachsberger vendéglő acetylengázzal világítja meg helyiségeit. A berendezés mintegy 500 frjúba került s úgy a kezelés egyszerűségével, mint a pillangós villamvilágítás 15—18-szor felelmező fényerősségével, teljesen meg van elégedve.

— A m. kir. államasutakat személyforgalma 1896-ban. Míg 1894-1895-re a m. kir. államasutak halozátán (a kezekük alatt álló helyi érdekű vasutak ide nem számítva) az utazók száma, főleg a szomszédos forgalom teltetésére folytán, 32,970,300-ról 34,318,040-re tehát 1,347,740 személyrel s így csaknem 50% a szaporodott, a bevétel pedig — a szállítási adó és kincstári bélyegzésekkel együtt — 23,509,770 frtól csak 23,953,593 frtra, tehát csak 443,825 frttal, vagyis csupán 1%—al emelkedett, addig a következő, 1896. évi eredményei egészen más — pénzűgyileg sokkal kedvezőbb — képet nyújtanak. Az utazók száma ugyanis 1896-ban 35,441,935. vagyis az előző évhez képest 1,233,896-al — 3,3%-kal több volt, a forgalom tehát, dacára az ezredéves kiállításnak, ezen évben, az előző évhez képest még annyival sem nagyobbott, mint 1895-ben, de a bevétel 26,801,914 frtra emelkedett, ami az 1895. évi bevételével szemben 2,848,418 frttal, vagyis csaknem 12%—al több.

— A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közleménye. Honvédelmi magyar kir. Miniszter úr f. é. május hó 28-án 31281. sz. a. kelt. rendelete értelmében a honvédség 1898. évi labbei-szükségletének 50%—a vagyis 7000 (hét ezrezer) pár bakancs és 121000 (tizenkét ezer ezer) pár könnyű cipő, a fűvellal-költött szerződésben megállapított árak mellett, nevezetesen a bakancsok 4 (négy) forint 95 (kilencvenöt) krajczár, a könnyű cipők pedig szintén páronként 4 (négy) forint 26 (huszonhat) krajczárért a hazai kisiparosok útján fog készíttetni. A fentebb jelzett bakancsok és könnyű cipők a vállalatnyertes iparosok és illetőleg alkalmi szövetkezetek saját költségén legkésőbb 1898. évi március végéig a honvéd központi ruhahatár Budapestre leszenk beszállítandók. A netalán már 1897. év folyamán történő szállításért esedékes kereseti költségét csak 1898. évi január elején — a jövő évben a kitűzött határidőig barmikor beszállított labbeliekért igényelt keresemények azonban, a szállítmányra vonatkozó átveleli bizonyítvány számvetései eredményesite után azonnal fognak kifizettetni. A készíttetendő labbelieknek a központi ruhahatár leendő szállítása folytán

felmerülő költségek apasztása céljából Ö Nagyméltósága megengedi, hogy a kész bakancsok és könnyű cipők a központba katonai teherárúként szállíttassanak be. Az erre vonatkozó szükséges szállítólevelek kiállítása iránt Ö Nagyméltósága az illető honvéd parancsnokokat annak idején utasítani fogja. A szóban forgó bakancsok szállításhoz vonatkozó szállítási feltételek és szerződési határozományok a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál már most betekintethetők, a szállításhoz vonatkozó ajánlatok benyújtási határideje valamint azon hatóság ome, a melyhez az ajánlatok intézendők leszenk. Kamaránk által az érdekelteknek később fog tudni adani.

Közgazdaság.

A rétek ápolása.

Sok gazda azon hisz van, hogy a rétek ápolására nem szorúlnak, nem is törődnek ilyformán réteikkel — különösen azokkal, melyeket maga a természet hozott létre — semmit se, úgy gondolják, hogy ha már a természet adománya az, felesleges annak éorsáról gondoskodni. Hogy mi a következménye a mulasztásnak, legjobban észrevevesszük azt akkor, ha összehasonlítunk ily rétet egy olyannal, melyet a törekvő gazdának munkálkodó keze érintetlenül nem hagyott. Míg ez utóbbin a jó minőségű fünek változatos gazdagsága a legszebb fejlődésben gyönyörkedtetni a szemlélőt, addig az előbbin silány, elcsenevezett, gazdaságilag csekély értékkel bíró növények élteknekednek.

Elégé sajnós, hogy sok helyütt van ez így. Elfelejtik gazdáink azt a régi, közmódot, hogy: »a rét a szántóföld anyja«. Ha rossz a rét, ha el van az hanyagolva, rossz és kevés lesz a takarmány; rossz és kevés takarmánnyal állattalományunk is hitvány marad, az nem fog jó és elegeted trágyát produkálni az szántóföld éri meg.

Hatarozoztam el, élendőül jehát, az oly gazda, ki rétejével mit sem törődik, elendőül annyival is inkább, mert nem veszi figyelemben, hogy az igazi jó rétet semminemű mesterséges takarmány sem képes pótolni.

Hogy réteinket jó állapotban tarthassuk, a következő szabályokhoz kell alkalmazkodni:

1. Kora tavasszal, mielőtt a vegetáció megengedi alkalmazzuk a fogast; vagy a réti borenát. Előmozdítjuk ez által a legvékony a talajba való jutását, mi a növényzetnek csak előnyére valik; kivesszük a réti növényzetet néha túl mértékben elmagott, melyek mennyiségét, a mi szintén a talaj és levegő közötti közlekedést segíti elő; s végül megszüntük a réti növényzet gyakorzóit, mialtal azok erőteljesebb fejlődésre ösztönöztetnek.

2. Gondoskodjunk a hóviz mielőbbi elvezetéséről, mely hűtőhatása által valhat káros.

3. Egyengessük el a vakandúrásokat s töltsük ki az esetleges mélyedéseket, mely munkálatokkal a kaszálásnál mutakozó határozott szabaddulhatunk meg.

4. Pótoljuk a talajból kivont tápanyagok mennyiségét, mert e nélkül a növényzet meg nem élhetne. Nagy fontosságú munkalat ez, mert helyes keresztülviteléről függ a hatás jötekenysége.

A különböző tragaanyagok közül egyrészt a komposzt, másrészt és főképp az egyoldalú trágya az,

pincért hívattam, kit — adata számat — megkerentem, hogy fogadja el addig, míg a földet kiegyenlíthetem, odahaza felejtven pónatárcaimat. Miután szerencsésen sikerült a dolgot így rendeznem, visszatértem a hölgyekhez, kik már türelmetlenül vártak.

— Ugyan mit csinált olyan sokáig odabenn? — kérdék majd mindannyian egyszerre.

— Ötvenet kellett váltanom, füllentem, s most ha tetszik mehetünk.

— Szavaim általános helyiséssel fogadták, s pár perc múlva megint a városliget gondosan ápolat utain voltunk. De Olga, ki folytatólag beszélgettem velem, egyre csodálkozását fejezte ki, hogy én, Fellegly, ötvenet váltottam. Nem is hiszem, szolt, s nem is hiszi egyikük se, míg meg nem mutatja a pénzmaradványt.

— No kis ördög már azért, s így számszóra. Iggy pajkoskodva egyesszerre, csak a göröcsarmotól hozzánk vezető uton egy pincért pillantok meg, ki valami fényes tárgyat kezében tartva, felénk sét.

Fellegly úr — szolt a pincér líhege a vendéglős úr kúldi önnek vizszat czekeket; öntöl, nem fogad el zálogot. A mai számlát megfizetheti, ha pénz lesz.

Mintegy leforrázva álltam ott a kacagó hölgyek között. Az óra és a lánç Olga kezében volt, s arcom előtt csörgetve azokat, így szolt: Fellegly úr, imé átnyujtom önnek a felváltott ötvenes maradványt.

Nos tisztelt hölgyeim és uraim, mit szólnak ezek. S mi volt mindennek az oka? Nem egyéb, mint... de hisz úgyis tudják már!

mely igazi rétrágyául tekinthető. Mindkettő használatosságát nagyban emeli a könnyű kezelhetőség. A komposztot, mely különböző állati és növényi anyagok keverékéből áll, rendszerint ősszel kell kiszórni, s a rétet a rá következő tavaszon jó erősen megfogasolni.

Az egyoldalú trágyákat legnyobt ősszel, reszánt tavasszal szórjuk el. Réteken résznagy jelentőséggel bírnak ezek körül a foszfor és káli trágyák. A foszfor trágyák közül a Thomas salakot csak ősszel alkalmazzuk kat, holdanként 3—4 q, mennyiségben, a superfoszfátot pedig elinthetjük ősszel ép úgy, mint korábban tavasszal, s belöle kat, holdanként 200—250 kgot. számunkat. Az elhintés után a rétet jó erősen megfogasoljuk.

A növények káli szükségletét vagy közönséges hamuval fedezük, vagy káli só alakjában, mely különösen vízenyömbb réteken igen jó hatást fog mutatni.

Az elmondottak látható, hogy nagyon kevés az a munka, mit a rétek igényelnek, ép ez okból igen könnyen kivihető azok végrehajtása.

A tisztá méz ismertetése

Ugy mint a bornál, a mézénél is sokszor majdnem lehetnénné valik némely esetben határozott vélemény adni annak tisztaságáról. A szorosan vett tudományos megvizsgálás a laikusra nézve nagyon körülményes és álg valona keresztülvithető, azért az alábbiakban egyhány utbaigazító jelt akarunk felemlíteni, melyek által gyorsan, bár természetesen kevésbé megbízhatóan meggyőződhetünk a méz tisztaságáról.

Ha a mézét még soha sem melegítették volt föl a forróponton megközeltelt hőmérséklet, akkor pár hónap múlva ra, a mint a méhek azt összegyűjtötték krikristályosodik egyhányhá, méz, néha azonban már pár hét múlva válik czukrossá; ez a krikristályosodás biztos jele a méz igazi voltának. De ha a mézet egyszer vagy többször fölmelegítették volt, akkor elveszti krikristályosodási hajlandóságát; sokszor hónapokon keresztül is hig, folyékony marad s esetleges jegegedésnél is föltötte ritka képez egyetlenes szemcséket.

A méz hamisítását megelhető biztonsággal arról lehet fölismernünk, ha pár kanálhny belöle borszesszel keverünk össze, megrázzuk s bizonyos idő múlva megvizsgáljuk, vajon hátra maradtak-e pelyhek benne; ha utóbbi eset áll bekor akkor a mézhez idegen anyagokat kevertek, mert azután a méz gyorsabban teljesen feloldódik.

Landw. Naturv. von und für Rhein-Hessen

Irodalom.

Budapesti Napló, az újságírók lapja. Élenken emlekszük meg a magyar közönség annak a tényező Magyar újságíróinak az esetére, akik, hogy függetlenítsék magukat minden politikai befolyás, és minden vállalkozás-töke nyügde alól, megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellözésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanant a Budapesti Naplót. A lelkes kis csapat most, alig tizenegy hónap leforgása után a szabadlevél magyar közönségnek legkedveltebb újság-szolgáltatója lett. Magavál hozvan fényes és jóhírdű neveket, bamulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mindazt, ami e szerkesztőség, e lap szabadlevél és feltétlenül, minden irányban független politikájának, nemzeti érületének és magas ízlésének minden honuszonyig órában ismétlődő bizonygatás adja: — a Budapesti Napló ma már nemcsak keletkezésének történetében új es eredeti, de a közönség szimpatáinak gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szárral ezt, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik azt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesületek, komoly, tartalmas politikai cikkei, a melyek nyomtatékosak teszik a fiatal, de politikai váruva márú dntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalra, gazdag informatív anyaga, kitünő értesületei, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendű közölemények változatosága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékezőllözőn tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fénysen megféllel a legvérmesebb várakozásnak is, amely megilletését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztőség és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a Szerkesztőli úzenetek rovataiban. A magyar közönség: nekünk csatládnak. A Budapesti Napló szerkesztőség; amely csakis addig, munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpatáliára appellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csaldott önbizalmában és nem csaldott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta tel ügyét az első perctől fogva. És az a közönség se családjeke benne, arra válllvetve, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekzik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Veszti József, fúszerkesztő Braun Sándor, felelős szerkesztő Abrányi Emil, Cserny Vilmos, Cserny Gyula, Erös Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horvath Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenö, Lyka Károly, Márkusz József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Papp Dániel, Pécsér Gyula, dr. Soltész Adolf, Soltész Tivadár, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitasait viszi a harcba. Hűségese szövete-

gese ebben a külső munkatársak díszes serege, amelyből csak Agai Adolff, Balogh Pál, Bekés Gusztáv, Beszenyey Ferenc, Békefi Antal, Edöts Károly, Feszl Géza, Gécy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyay Deszö, Munkácsy Kálmán, Szabóné Nögáll Janka, Szana Tamás Szántó Kálmán, Tömörkény István és Tutsek Anna neveit említjük most. Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példatán nagy sikerének és biztosítéká a jövő sziárd existenciájának és még egy. Annak az újságnak, amely senkire másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségében semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk az újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangya-szorgalmában kedvük telik.

Nyiltér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk

Nyersselyem básztruhákravaló kelmét 8 frt 65 ktról 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors-és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 ktról 14 frt 65 krig méterénként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt. s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szin és mintázatban) s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelvezetlőpokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyarnyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Van szerencsénk ajánlani

szavatoit tisztaságú

a legnagyobb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatoit 15-20% citrátban oldható foszforsavtartalommal s 85-100% porfinomsággal

Földművelés, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talaj javítására. kitűnő hatású az összes gabbanemlék, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsav-trágya; tekintettel hatásának tartósságára, fölül mulja az ü-szes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatoságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk.

Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

A eszhországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege a magyar korona ország területén

KALMÁR VILMOS
Budapest, Erzsébet-körút 34.

Valódi

brünni posztó-szövetek

Valódi (frt 3.10 jó minőségű) egy
frt 4.10 jó minőségű) férfi-öltönyre
frt 4.80 jó minőségű) elégséges 3-10 m.
gyapot (frt 6.— jobb minőségű) szelvény
frt 7.75 finom
frt 9.— legfinomabb
frt 10.50 kiváló finom

Egy fekete szalonöltönyre való szelvényára 10 frt. Felöltő-szövet, loden, peruvien, doskiug, allami és vasuti tisztviselőknak való szövetek, legfinomabb kamarn, cheviot stb. gyári áronak küld a legjobb hírnévnek örvendő

Kiesel-Amhof posztó gyári raktár **Brünnben.**

Minták ingyen. Mintákü kizsálgatás. Figyelemztetés! A l. sz. közönség figyelméztetik, hogy direkt vásárlásnál a szövetek sokkal olcsóbbak, mint a közbenjárók által rendelték. A Brünni Kiesel-Amhof cég valamennyi szöveteket valódi gyári áronak küld, a privát-vevőket oly nagy mérvben terhelő, a gyarak által a szabónak nyújtott árendemény felszámítása nélkül.

1044. tjk. sz. 1897.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szent-mártoni takarékpénztárnak Nohacsik Andras, Vavák Andrá és Vavák sz. Nohacsik Mária elleni végrehajtási ügyében Kis-Selmec községben fekvő: a kis-selmeci 25. sz. tjkvben A I 1-6., 8-10. sorsz. alatt felvett Nohacsik Andrá Vavák Andrá és Vavák Noha-csik Mária, mint ifj. Nohacsik Pálnak jogutódai nevére frt ingatlanságra és annak kiegészítő részét képező urbéri illetőségre 1365. frtnyi kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt

ingatlanság az 1897. évi Julius hó 5-ik napján del-előtt 10 órakor a Kis-Selmec községben a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadék-kepes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges el-helyezéséről kiállított szabályszerű elősmervénytátszol-gáltatni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Turóc-Szt.-Márton, 1897 április hó 19-én.

Medzihradsky,
kir. aljbíró.

Alapítottatott 1858.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. ker., Külső váci-ut 45. sz.

Sürgöncim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gépépet. Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertróket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukant gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artzi kutfélpitmenyeket vasból. Tűzfekendőket és vízszallítókat, tűzoltósági fel-szerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sarkapará és seprőgépeket, hőekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket pőcegödör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű acelfelületű tűz-pőcegödör tisztító készülékeket, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezetéket és légszszberendezéseket, központi fűteseket.

Árjegyzőkek és költségvetések ingyen és bérmentve küldtetnek.

a rovarok bármiféle fajtáját összehasonlíthatatlan biz-tossággal és gyorsasággal öli. Csak a »valódi« megvétele végett jól megjegyzendő:

1. a lepecsételt, vörös címkes üveg-palack,
2. a szó-védjegy »Zacherline«.

A mit dobozokban, papírzacsokban vagy nyitottan kimerve, mint Zacherlint árusítanak, az sohasem »Zacherlin«, és a legmegetvesztőbb jelzések dacára sohasem való a régóta jól ismert »J. Zacherl« cegtől.

Óvakodjék a megtévesztéstől s csak szolid üzletekből vásároljon.